



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 21RE2- 361 (AG2-266/14-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Marinos Adomaitės ir Evaldo Ambrozaičio, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y., atsakovės viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros atstovams S. U., K. D.,

2026 m. rugpjūčio 5 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai dėl viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2026 m. birželio 11 d. rašto Nr. SD-7857-(9.1 Mr) „Dėl finansavimo skyrimo ir finansavimo sąlygų jungtinio projekto projektui Nr. 03-013-J-0001-J03-00695 pagal kvietimą „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“ finansavimo skyrimo rašto panaikinimo ir mokėjimo prašymo atmetimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. birželio 29 d. buvo priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei viešajai įstaigai (toliau – VŠĮ) Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – ir Agentūra), kuriuo jis prašo: 1) panaikinti Agentūros 2026 m. birželio 11 d. raštą Nr. SD-7857-(9.1 Mr) „Dėl finansavimo skyrimo ir finansavimo sąlygų jungtinio projekto projektui Nr. 03-013-J-0001-J03-00695 pagal kvietimą „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“ finansavimo skyrimo rašto panaikinimo ir mokėjimo prašymo atmetimo“ (toliau – ir Sprendimas); 2) įpareigoti Agentūrą per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą – tenkinti mokėjimo prašymą.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog Sprendime išdėstyta argumentacija yra nepagrįsta. Paaiškina, kad sumontuotas (*duomenys neskelbtini*) įrenginys yra šilumos siurblys oras-vanduo (toliau – ir šilumos siurblys), tai patvirtina šio įrenginio techninė specifikacija, todėl atitinka pagal Aprašo (pastaba, Projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2023 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 1-244 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymo Nr. 1-250 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 2 priedas (toliau – ir Aprašas) 3.5 papunktyje ir Kvietimo (pastaba, Kvietimas Nr. 03-013-J0001-J03 „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus

regionas)“, toliau – ir Kvietimas) 2.6.16 papunktyje nurodytus reikalavimus, nes sumontuotas vietoje anksčiau patalpoms šildyti ir karštam vandeniui ruošti naudoto skysto kuro katilo. Pažymi, kad naujai sumontuotas šilumos siurblys šildo patalpas gamindamas šilumą iš atsinaujinančių energijos išteklių, valdydamas patalpų šildymo kontūrų cirkuliacinius siurblius, tiesiogiai gaudamas informaciją iš naujai sumontuotų lauko ir patalpų temperatūros daviklių, t. y. pilnai atlieka patalpų šildymo funkciją. Pareiškėjo nuomone, Projekto (pastaba, Jungtinis projektas (toliau – JP) projekto „Neefektyvių biomasę naudojančių ar iškastinį kurą naudojančių katilų keitimo į efektyvesnes, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos“ Nr. 03-013-J-0001-J03-00695, toliau – ir Projektas, JP projektas) finansavimo sąlyga, reikalaujanti pakeisti iškastinį kurą patalpoms šildyti naudojančią katilą į efektyvesnę, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančią šilumos gamybos technologiją, yra išpildyta. Atkreipia dėmesį, kad šiuo metu skysto kuro katilo atskirai panaudoti patalpoms šildyti nėra galimybės, šią funkciją atlieka naujai sumontuotas šilumos siurblys. Nurodo, kad skysto kuro katilas toliau naudojamas karštam vandeniui ruošti, kas nėra ribojama pagal Projekto sąlygas.

Teigia, kad Projekte, Apraše bei Kvietime nėra jokių pareiškėjui žinomų rekomendacijų ar reikalavimų katilinės technologinio vamzdžio įrengimui, atskirų namo šildymo dalių sujungimui ir naudojimo būdai. Nėra reikalavimo vienu energijos šaltiniu patenkinti visą šildymo ir karšto vandens ruošimo poreikį, kaip ir nėra reikalavimo visą šilumos kiekį, reikalingą namui šildyti, pasigaminti naudojant tik vieną šilumos šaltinį. Nurodo, jog šilumos siurblio specifiškai ir techniniai apribojimai reikalauja, kad esant žemai lauko temperatūrai, patalpoms šildyti gali prireikti papildomo energijos šaltinio (elektra, kietas, skystas ar dujinis kuras, akumuliacinė karšto vandens talpa ir pan.). Teigia, jog šiuo konkrečiu atveju, siekiant maksimalaus šildymo sistemos efektyvumo / ekologiškumo, buvo pasirinkta sujungti šilumos siurblių su esama skysto kuro katilo karšto vandens gamybos sistema, kad būtų galima užtikrinti pakankamą namui šildyti reikalingą energijos gamybą tuo metu, kai šilumos siurblys negali gaminti šilumos energijos, esant per žemai lauko temperatūrai.

Nurodo, kad skirtingai, nei Agentūra Sprendime teigia, šilumos siurblys nėra hibridinis šilumos siurblys oras/vanduo/dyzelis, kuris kaip papildomą energijos šaltinį degina iškastinį kurą ir dėl to negali būti finansuojamas. Pažymi, kad šilumos siurblys neturi jokios galimybės nei deginti iškastinio kuro, nei valdyti iškastinį kurą deginantį įrenginį. Turimas šilumos siurblio modelis arba gamina energiją iš atsinaujinančių šaltinių (oras-vanduo) arba negamina jos visai, todėl atitinka Aprašo 3.5 papunktyje ir Kvietimo 2.6.16 papunktyje nurodytus reikalavimus.

Atkreipia dėmesį, jog Sprendime nenurodomas, nei tikslus atsakovės kreipimosi tekstas, nei atsakymo tekstas iš (i) Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją. Pažymi, kad atmestu mokėjimo prašymu neprašoma finansuoti jokio įrenginio ar technologinio derinio deginančio iškastinį kurą, bet finansavimas prašomas tik šilumos siurbliui pagal Projekte numatytus reikalavimus.

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu palaikė skundą ir prašė jį tenkinti skunde ir posėdžio metu išdėstytų motyvų bei argumentų pagrindu.

Atsakovė VšĮ Lietuvos energetikos agentūra atsiliepimu prašo pareiškėjo skundą atmesti.

Atsiliepime išdėsto Agentūros, kaip Jungtinio projekto „Neefektyvių biomasę naudojančių ar iškastinį kurą naudojančių katilų keitimo į efektyvesnes, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos“ vykdytojo, funkcijas ir atsakomybes bei faktines, su skundžiamo Sprendimo priėmimu susijusias, aplinkybes. Nurodo, kad Agentūra 2024 m. balandžio 3 d. gavo pareiškėjo paraišką (toliau – ir Paraiška) pagal 2023 m. spalio 5 d. kvietimą Nr. 03-013-J-0001-J03 JP „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“. Agentūra 2024 m. spalio 10 d. raštu Nr. SD-8224-(9.1 Mr) „Dėl taršių katilų keitimo paraiškos patvirtinimo ir finansavimo sąlygų 03-013-J-0001-J03-00695 pagal kvietimą „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“ (toliau – Finansavimo raštas) patvirtino Paraišką ir pareiškėjui skyrė finansavimą šilumos siurbliui oras-vanduo. Paaiškina, kad pagal Aprašo 3.5 ir Kvietimo 2.6.16 papunkčius finansuojamas 5 klasės biokuro katilų, oras-vanduo, vanduo-vanduo ir

vanduo-žemė šilumos siurblių keitimas. Nurodo, jog pareiškėjas 2026 m. balandžio 7 d. Agentūrai pateikė mokėjimo prašymą Nr. 03-013-J- 0001-J03-00695MP (toliau – Mokėjimo prašymas) su priedais. Nurodo, kad vertinant Mokėjimo prašymą nustatyta, jog pagal pateiktą sąskaitą faktūrą įsigytas naujas šilumos gamybos įrenginys (*duomenys neskelbtini*) pagal gamintojo puslapyje pateikiamą informaciją (*duomenys neskelbtini*) yra bivalentis įrenginys, t. y. turi galimybę naudoti kelias kuro rūšis. Siekiant įsitikinti, ar būtent toks įrenginys sumontuotas pareiškėjo, buvo išsiųstas paklausimas dėl papildomų katilinės nuotraukų, siekiant nustatyti kaip sujungti vamzdiniai. Nurodo, kad 2026 m. balandžio 9 d. buvo gautas pareiškėjo atsakymas, kuriuo pateiktose nuotraukose aiškiai matosi įrenginio pajungimo sistema ir tai, kad senas (iškastinį kurą (dyzelį) naudojantis) katilas sujungti į vieną bendrą šildymo sistemą su bivalenčiu šilumos siurbliu. Vadovaudamasi Aprašo 3.5 ir Kvietimo 2.6.16, 2.7 bei 2.15.5 papunkčiais, nustatė, kad įsigytas hibridinis šilumos siurblys (oras/vanduo/dyzelis), kuris veikia kartu su skysto kuro katilu ir sudaro hibridinę šilumos sistemą, todėl Sprendimu panaikino Finansavimo raštą ir Mokėjimo prašymą atmetė.

Atsakovė teigia, kad pagal turimus duomenis nustatė, jog pareiškėjas yra įsirengęs hibridinę (bivalentę) šildymo sistemą, kuri kartu su įrengtu bivalenčiu šilumos siurbliu naudoja ir iškastinį kurą, o toks pasirinktas šildymo būdas nėra finansuojamas. Pažymi, kad pareiškėjo pateiktose nuotraukose matomas kartu sujungtas naujas šilumos siurblys ir skysto kuro katilas. Taip pat, pagal gamintojo internetiniame puslapyje teikiamą viešą informaciją (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjo įsigytas (įsirengtas) šilumos siurblys oras-vanduo (*duomenys neskelbtini*) yra šilumos siurblys veikiantis hibridiniu (bivalenčiu) būdu. Teigia, jog šis šilumos siurblys yra sukurtas ir gali veikti hibridiniu būdu, kai kartu naudojami atsinaujinantys ir neatsinaujinantys iškastiniai ištekliai, kaip ir yra šiuo atveju.

Nurodo, kad Agentūra, matydama, jog įsirengus tokio pobūdžio šildymo sistemą kartu yra naudojami atsinaujinantys ištekliai (ko yra ir siekiama JP) ir neatsinaujinantys ištekliai (kas nesiderina ir prieštarauja JP tikslams), 2026 m. kovo 12 d. raštu Nr. SD-4254-(9.1 Mr) kreipėsi į Energetikos ministeriją, kuri 2026 m. kovo 23 d. raštu Nr. 3-571 nurodė, kad Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktai įvairiais aspektais riboja tiesiogiai iškastinį kurą deginančių ir net dalinai iškastinį kurą deginančių įrenginių finansavimą namų ūkių sektoriuje, todėl tokio tipo šilumos siurbliai (technologinis derinys deginantis iškastinį kurą) nėra finansuojami. Atsakovė teigia, jog atsižvelgdama į nustatytą faktinę situaciją dėl vienoje sistemoje veikiančio bei kartu atsinaujinančius ir neatsinaujinančius iškastinius išteklius naudojančią sistemą, pateiktą paaiškinimą, negali pripažinti, kad pareiškėjo įrengtas bivalentis šilumos siurblys ir naudojama šilumos sistema yra tinkama finansuoti.

Atsakovė atkreipia dėmesį, jog renkantis aukštesnį sezoninio naudingumo koeficientą turinčius ar naudojančius propaną (*duomenys neskelbtini*) kaip šaltnešį šilumos siurblius efektyvus šildymas užtikrinamas ir esant žemoms lauko temperatūroms. Pažymi, kad pareiškėjas kartu su Paraiška pateikė ir papildomą paaiškinimą, jog planuoja tik iki 50 procentų namo šildymui reikalingos energijos gauti iš atsinaujinančios energijos, t. y. šilumos siurbliu patenkinti tik pusę šilumos poreikio, kas prieštarauja jo teiginiams, kad skystą kurą naudojantis katilas yra reikalingas esant tik žemoms temperatūroms. Pažymi, kad nors skunde pareiškėjas akcentuoja, jog finansavimas prašomas būtent šilumos siurbliui, kuris naudoja tik atsinaujinančius išteklius ir „arba gamina energiją iš atsinaujinančių šaltinių (oras-vanduo) arba negamina jos visai“, tačiau tai, nepaneigia fakto, kad šilumos siurblys, galintis veikti hibridinėje sistemoje, veikia būtent joje ir ši sistema naudoja ir atsinaujinančius, ir neatsinaujinančius iškastinius išteklius, kas neatitinka JP projektams nustatytų teisės aktų reikalavimų, kaip nurodyta Energetikos ministerijos rašte, kad keičiami šilumos siurbliai naudojami šildymui naudotų tik atsinaujinančius išteklius. Taip pat, tai nesutampa su JP tikslais pereiti prie atsinaujinančių išteklių naudojimo šildymui.

Vadovaudamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, atsakovė teigia, kad Sprendime buvo teisingai nustatytos faktinės aplinkybės, jog įsigytas hibridinis (bivalentis) šilumos siurblys prijungtas ir bendrojo šildymo sistemoje veikiantis su skystą kurą naudojančiu katilu, naudojančiu tiek atsinaujinančius, tiek neatsinaujinančius išteklius, negali būti finansuojamas, ką patvirtina ir Energetikos ministerijos raštas. Pažymi, kad Energetikos ministerija šiuo JP siekia

finansuoti tik taršių, šiuo atveju – iškastinį kurą, naudojančių, įrenginių keitimą į atsinaujinančius energijos išteklius naudojančius įrenginius, todėl Agentūra padarė tinkamą išvadą bei priėmė teisingą Sprendimą. Atsakovės nuomone, skunde pateiktos aplinkybės nepaneigia nustatytų faktinių aplinkybių vertinimo bei teisinių reikalavimų.

Atsakovės atstovai Komisijos posėdžio metu prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime bei posėdžio metu išdėstytų argumentų ir motyvų pagrindu.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje kilo ginčas dėl VšĮ Lietuvos energetikos agentūros 2026 m. birželio 11 d. sprendimo Nr. SD-7857-(9.1 Mr) „Dėl finansavimo skyrimo ir finansavimo sąlygų jungtinio projekto projektui Nr. 03-013-J-0001-J03-00695 pagal kvietimą „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“ finansavimo skyrimo rašto panaikinimo ir mokėjimo prašymo atmetimo“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėjas 2024 m. balandžio 3 d. pateikė paraišką pagal 2023 m. spalio 5 d. kvietimą Nr. 03-013-J-0001-J03-00695 JP „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“.

Atsakovė 2024 m. spalio 10 d. raštu Nr. SD-8224-(9.1Mr) „Dėl taršių katilų keitimo patvirtinimo ir finansavimo sąlygų“ informavo pareiškėją, kad Paraiška patvirtinta ir skiriamas finansavimas šilumos siurbliui oras-vanduo (be integruoto boilerio). Be kita ko, prašė susipažinti ir laikytis finansavimo sąlygų, laiku pateikti mokėjimo prašymą.

Pareiškėjas 2026 m. balandžio 5 d. (patikslinimas pateiktas 2026 m. balandžio 8 d.) pateikė JP projekto mokėjimo prašymą (JP projekto kodas Nr. 03-013-J-0001-J03-00695) su priedais.

Atsakovė skundžiamu Sprendimu, vadovaudamasi Aprašo 3.5 papunkčiu ir Kvietimo 2.6.16, 2.7 ir 2.15.5 papunkčiais, pagal viešai prieinamą informaciją ir pagal su Mokėjimo prašymu pateiktą informaciją nustačiusi, kad įsigytas hibridinis šilumos siurblys oras/vanduo/dyzelis, panaikino Finansavimo raštą ir Mokėjimo prašymą atmetė. Sprendime nurodė, kad atlikdama JP vykdytojo funkcijas turi užtikrinti, jog JP projektas būtų įgyvendintas laikantis sąlygų ir reikalavimų, nustatytų Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – ir Taisyklės), Apraše ir Kvietime. Nurodė, kad atlikusi Mokėjimo prašymo vertinimą, nustatė, jog pagal pateiktus dokumentus, paaiškinimus bei nuotraukas, šilumos siurblys (*duomenys neskelbtini*) yra hidrauliškai sujungtas su anksčiau eksploatuota skysto kuro (dyzelino) šildymo sistema, todėl visa sistema veikia kaip hibridinė (bivalentė) šildymo sistema. Pažymėjo, jog pagal viešai gamintojo skelbiamą šio modelio šilumos siurblio informaciją, nurodoma, kad šis šilumos įrenginys naudojamas hibridinėje sistemoje, t. y. du skirtingus šilumos šaltinius naudojantis įrenginys. Padarė išvadą, kad pagal su Mokėjimo prašymu pateiktus duomenis būtent bivalentinė sistema yra įrengta pas pareiškėją (oras/vanduo/dyzelis). Atkreipė dėmesį, kad pagal Aprašo 3.5 papunktį ir Kvietimo 2.6.16 papunktį yra finansuojami tik oras-vanduo, žemė-vanduo, vanduo-vanduo šilumos siurbliai ir 5 klasės katilai. Informavo, kad siekdama įsitikinti, jog šie įrenginiai, kurie kaip papildomą energijos šaltinį degina iškastinį kurą, atitinka Aprašo reikalavimus, kreipėsi į Aprašo rengėją – Energetikos ministeriją, kuri nurodė, kad ES teisės aktai įvairiais aspektais riboja tiesiogiai iškastinį kurą deginančių ir net dalinai iškastinį kurą deginančių įrenginių finansavimą namų ūkių sektoriuje. Atsižvelgiant į tai, padarė išvadą, kad tokio tipo šilumos siurbliai (technologinis derinys deginant iškastinį kurą) nėra finansuojami.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ patvirtintos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2023 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 1-244 patvirtinto 2021–2030 metų Plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetikos

plėtos programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo 2 priedas (projektų finansavimo sąlygų aprašas), ir kiti teisės aktai.

Vadovaujantis VAĮ, atsakovei taikytinos VAĮ normos, kurios garantuoja įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą, nustato viešojo administravimo principus (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis). Pažymėtina, jog VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, kad administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Viešojo administravimo subjektą išsamumo principas įpareigoja į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 5 punktas). Taigi, viešojo administravimo subjektas, priėmęs neigiamą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą.

Energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtintos Agentūros funkcijos, kurių viena – administruoti ir (ar) įgyvendinti priemones, įskaitant finansinės paskatos priemones, kuriomis didinamas energijos vartojimo efektyvumas ir saugumas, vystoma atsinaujinančių energijos išteklių energetikos plėtra (15 punktas).

Taisyklėmis reglamentuota iš 2021–2027 metų ES fondų lėšų ir (ar) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų, ir (ar) iš dalies iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, kuriomis prisidedama prie ES lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo, finansuojamų pavienių ir jungtinių projektų (toliau kartu – projektas), įgyvendinamų pagal 2021–2027 metų ES fondų investicijų programą ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“, patvirtintą 2021 m. liepos 28 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo, atrankos, finansavimo ir įgyvendinimo tvarka. Taisyklių 3.17 papunktyje nustatyta, kad jungtinis projektas – grupę projektų, kuriais siekiama bendro tikslo ir kuriuos sujungus į grupę būtų pasiektas geriausias rezultatas ir investicijų kokybė, jungiantis projektas, už kurio inicijavimą ir įgyvendinimą arba tik įgyvendinimą atsakingas šio jungiančio projekto vykdytojas. Jungtinio projekto – jungtinio projekto vykdytojo atrinktas projektas, kuriuo siekiama jungtinio projekto tikslo (Taisyklių 3.14 papunktis).

Kiekvienas JP projektas turi atitikti Taisyklių 47 ir 48 punktuose nustatytus reikalavimus dėl projektų atitikties projektų atrankos kriterijams (Taisyklių 263 punktas), t. y. turi atitikti projektų bendruosius atrankos kriterijus, išdėstytus Taisyklių 2 priede bei projektų specialiuosius ir (arba) prioritetinius atrankos kriterijus, jei tokie kriterijai buvo nustatyti patvirtintame projektų finansavimo sąlygų apraše <...> (Taisyklių 47 punktas); visą projekto įgyvendinimo laikotarpį projektas turi atitikti projektų bendruosius atrankos kriterijus, išskyrus Taisyklių 2 priede nustatytas išimtis, taip pat projektų finansavimo sąlygų apraše <...> (Taisyklių 48 punktas). Taisyklių 270 punkte imperatyviai nustatyta, jog JP projekto vykdytojas privalo, įgyvendindamas JP projektą, pasiekti numatytus JP projekto rezultatus ir laikytis Taisyklėse, kvietime teikti paraiškas JP projektui ir JP projekto vykdytojui nustatytų reikalavimų.

Taigi, nagrinėjamu atveju, pagal Kvietimą atrinktu JP projektu turėjo būti pasiektas JP „Išskastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“ Nr. 03-013-J-0001-J03 tikslas, t. y. pakeistas išskastinį kurą naudojantis katilas į efektyvesnes, atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias šilumos gamybos technologijas (Aprašo 3.1 papunktis).

JP finansuojami pagal Aprašą (Aprašo 2.1 papunktis), kurio 3.4.6 papunktyje nurodyta, kad JP projekto pareiškėjas teikdamas paraišką finansuoti JP projektą patvirtina, kad mokėjimo prašymą kompensuoti tinkamas JP projekto išlaidas teks tik įrengęs naują biokuro katilą arba šilumos siurblį,

atitinkantį reikalavimus, išdėstytus Aprašo 3.5 papunktyje. Nagrinėjamo ginčo atžvilgiu aktualūs Aprašo 3.5.2.3 papunktyje nustatyti minimalūs techniniai reikalavimai šilumos siurblio įrengimui – neefektyvius biomasę naudojančius arba iškastinio kuro katilus galima keisti į šilumos siurblį, kurio energijos šaltinis yra aeroterminė energija, energijos šaltinio paskirstymo terpė vanduo (oras-vanduo), o naudingumo koeficientas, nurodytas įrenginio techninėje dokumentacijoje, vadovaujantis 2013 m. rugpjūčio 2 d. Europos Komisijos reglamentu Nr. 813/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi patalpų šildytuvų ir kombinuotųjų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai (COP) prie +7° C lauko oro temperatūros, ne mažesnis kaip 3,0. Atitinkama nuostata buvo išdėstyta ir Kvietimo 2.6.16 papunktyje. Aprašo 3.6 papunktyje nurodyta, kad kaip įrodymą, jog pasiekti JP projekto rezultatai, JP projekto pareiškėjas su JP projekto mokėjimo prašymu turės pateikti JP vykdytojui naujo šilumos gamybos įrenginio įsigijimą ir įrengimą JP pareiškėjo valdomame nekilnojamojo turto objekte ir atitiktį Apraše nustatytiems techniniams reikalavimams pagrindžiančius dokumentus (PVM sąskaita faktūra / sąskaita faktūra ir (ar) kiti naujo šilumos gamybos įrenginio įsigijimo ir įrengimo dokumentai; naujo šilumos gamybos įrenginio montavimo / įrengimo perdavimo – priėmimo aktas), JP vykdytojo deklaracija ir (ar) kiti lygiaverčiai, JP vykdytojo kvietime teikti paraiškas finansuoti JP projektus nustatyti dokumentai, šilumos gamybos įrenginio techninę dokumentaciją (techninė specifikacija ir (ar) šilumos gamybos įrenginio dokumentas (sertifikatas ir / arba bandymų protokolai), kad katilas atitinka Aprašo 3.5.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, o šilumos siurblys – Aprašo 3.5.2.1–3.5.2.3 papunkčiuose nustatytus reikalavimus. JP vykdytojas turi teisę paprašyti iš JP projekto pareiškėjo įrengto naujo šilumos gamybos įrenginio el. fotonuotraukų ar kitų papildomų dokumentų. Taip pat ir Kvietimo 2.15.5 papunktyje nustatyta Agentūros teisė ir pareiga siųsti pranešimą per nustatytą terminą, ne trumpesnę kaip 5 (penkios) darbo dienas ir ne ilgesnę kaip 15 (penkiolika) darbo dienų, JP projekto vykdytojui pateikti trūkstamą informaciją, jeigu su mokėjimo prašymu pateikti ne visi reikalaujami dokumentai ir (arba) mokėjimo prašymas užpildytas netinkamai. Nustatyta, kad per nurodytą terminą trūkumų neištaisius, o JP vykdytojui nenurodžius priežasčių arba jei nurodytos priežastys, dėl kurių nebuvo galima per nurodytą terminą pateikti prašomos informacijos, nepripažįstamos svarbiomis, JP projekto mokėjimo prašymas atmetamas.

Nagrinėjamu atveju ginčas kilęs dėl Agentūros Sprendimo panaikinti Finansavimo raštą ir Mokėjimo prašymą atmesti, nes nustatyta, jog JP projektas netinkamas finansuoti, kaip neatitinkantis Aprašo 3.5 papunkčio ir Kvietimo 2.6.16 papunkčio nuostatų. Pareiškėjas skundu ginčija Sprendimą, nurodydamas, kad atsakovė Sprendime klaidingai identifiko, jog šilumos siurblys yra hibridinis, padarė negrįstas išvadas dėl jo veikimo ir Sprendimą grindė nežinomu kreipimosi į Energetikos ministeriją bei šios institucijos atsakymo turiniu.

Komisija, įvertinusi byloje surinktus duomenis, atsižvelgdama į nustatytas teisines ir faktines aplinkybes, sprendžia, jog atsakovė Sprendime neidentifikavo visų ginčo santykiui aktualių faktinių aplinkybių, nepasisakė dėl jų vertinimo, todėl objektyviai negalėjo priimti pagrįsto ir teisėto administracinio sprendimo dėl pareiškėjo Mokėjimo prašymo.

Minėta, jog pareiškėjo Mokėjimo prašymas buvo atmetas Aprašo 3.5 papunkčio ir Kvietimo 2.6.16 papunkčio nuostatų pagrindu, t. y. vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, kuriomis nustatyti reikalavimai, be kita ko, ir šilumos siurbliams. Ginčo atveju pareiškėjas skunde teigia, kad jo įrengtas šilumos siurblys atitinka nustatytus šilumos siurbliui, kurio energijos šaltinis yra aeroterminė energija, energijos šaltinio paskirstymo terpė vanduo (oras-vanduo) (Aprašo 3.5.2.3 papunktis, Kvietimo 2.6.16 papunktis), reikalavimus ir tai pagrindžiama šilumos siurblio techninės specifikacijos duomenimis. Tačiau atsakovė skundžiamame Sprendime viešai prieinamos šilumos siurblio gamintojo informacijos pagrindu padarė išvadą, kad konkrečiai pareiškėjo įrengtas šilumos siurblys naudoja du skirtingus šilumos šaltinius (kaip papildomą energijos šaltinį degina iškastinį kurą), t. y. įrenginys yra hibridinis. Komisijos vertinimu toks Sprendimo pagrindimas neatitinka VAI 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinto įstatymo viršenybės bei 9 punkte įtvirtinto objektyvumo principų. Pirmiausiai pažymėtina, jog į bylą pateikta šilumos siurblio gamintojo (*duomenys neskelbtini*) tinklapio ekranvaizdžio nuotrauka nelaikytina tinkamu įrodymu byloje, nes ji surašytas ne valstybine kalba, vertimas į bylą nepateiktas. Taipogi, Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovai

negalėjo nurodyti konkrečių ir objektyvių šilumos siurblio techninių duomenų, pagrindžiančių Sprendime padarytą išvadą dėl šilumos siurblio veikimo hibridiniu būdu. Tokie duomenys nebuvo nurodyti ir Sprendime pareiškėjui. Todėl sprendžina, jog byloje faktiniais ir konkrečiais duomenimis vienareikšmiškai neįrodyta, jog konkretus pareiškėjo įrengtas šilumos siurblys yra bivalentis įrenginys, neatitinkantis Aprašo ir Kvietimo nuostatų.

Minėta, jog tiek Aprašo 3.6 papunktyje, tiek ir Kvietimo 2.15.5 papunktyje reglamentuota atsakovės teisė kreiptis į JP projekto vykdytoją dėl įrengto naujo šilumos gamybos įrenginio el. fotonuotraukų ar kitų papildomų dokumentų. Byloje nustatyta, jog pareiškėjas pateikė atsakovei, be kita ko, įrengto šilumos siurblio bei naudoto katilo nuotraukas, kurių pagrindu atsakovė Sprendime sprendė dėl visos šildymo sistemos veikimo būdo, atsižvelgdama ir į Energetikos ministerijos pateiktą nuomonę. Šiuo aspektu pažymėtina, kad byloje nėra duomenų, jog atsakovė kreipėsi į pareiškėją dėl šildymo sistemos techninių parametrų ar veikimo būdo paaiškinimo, dėl kitų papildomų dokumentų pateikimo, kurių pagrindu būtų galima objektyviai, pagal konkrečius techninius parametrus nustatyti šilumos siurblio ir visos šilumos sistemos veikimo būdą. Pareiškėjas skunde nurodo, jog jo įrengtas šilumos siurblys neturi jokios galimybės nei deginti iškastinio kuro, nei valdyti iškastinį kurą deginantį katilą, šilumos siurblys yra be integruoto boilerio. Šių aplinkybių atsakovė nesiaiškino iki skundžiamo Sprendimo priėmimo, o taip pat ir į bylą nepateikė šiuos skundo argumentus paneigiančių duomenų. Todėl Komisija sprendžia, jog atsakovė nesurinkusi visų faktinių duomenų negalėjo priimti išsamaus, objektyvaus ir pagrįsto administracinio sprendimo dėl Mokėjimo prašymo atmetimo ir šiuo aspektu.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog atsakovė Sprendimą grindžia Energetikos ministerijos nuomone, tačiau nei tikslus atsakovės kreipimosi tekstas, nei atsakymo tekstas Sprendime nenurodytas. Atsakovė Komisijai į bylą pateikė Energetikos ministerijos 2026 m. kovo 23 d. rašto Nr. 3-571 „Dėl Lietuvos energetikos agentūros paklausimo“ kopiją, iš kurios duomenų matyti, kad tiek atsakovės paklausimas, tiek ir atsakymas į jį buvo parengti iki pareiškėjo Mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos (iki 2026 m. balandžio 8 d.). Į bylą atsakovė nepateikė jos paklausimo Energetikos ministerijai, todėl Komisija neturi galimybės nustatyti ar jame nurodytos aplinkybės buvo atitinkančios pareiškėjo situaciją, ar taikytinos nagrinėjamu konkrečiu atveju. Nustatytų aplinkybių pagrindu Komisija sprendžia, jog skundžiamas Sprendimas neatitinka išsamumo principo, įtvirtinto VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte.

Komisija pareiškėjo skunde išdėstytų argumentų, bylos nagrinėjimo metu nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu sprendžia, jog atsakovė nesilaikė aukščiau aptartų teisės normomis nustatytų pareigų ir neužtikrino pagrįsto, išsamaus, įstatymo viršenybės principą atitinkančio Sprendimo priėmimo, Sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktų reikalavimų, todėl yra tiek teisinis, tiek faktinis pagrindas skundžiamą Sprendimą panaikinti.

Išvestiniu skundo reikalavimu pareiškėjas prašo įpareigoti Agentūrą per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą – tenkinti mokėjimo prašymą. Šio reikalavimo atžvilgiu pažymėtina, jog Komisija neatlieka viešojo administravimo funkcijų ir nevykdo atitinkamos srities politikos, o tik sprendžia ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje. Išaiškintina, jog Komisija neatlieka viešojo administravimo (teisės aktais reglamentuotos viešojo administravimo subjektų veiklos, skirtos teisės aktams įgyvendinti: administracinio reglamentavimo, administracinių sprendimų priėmimo, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūros, administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų teikimo administravimo, VAĮ 2 straipsnio 18 dalis), kaip ir negali įpareigoti viešojo administravimo subjektą priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą ar atlikti konkretaus turinio veiksmų. Išdėstytu pagrindu, išvestinis skundo reikalavimas dėl įpareigojimo tenkintinas iš dalies – atsakovė įpareigotina teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1, 3 punktais, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

panaikinti viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2026 m. birželio 11 d. sprendimą Nr. SD-7857-(9.1 Mr) „Dėl finansavimo skyrimo ir finansavimo sąlygų jungtinio projekto projektui Nr. 03-013-J-0001-J03-00695 pagal kvietimą „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose (Vilniaus regionas)“ finansavimo skyrimo rašto panaikinimo ir mokėjimo prašymo atmetimo“.

Įpareigoti viešąją įstaigą Lietuvos energetikos agentūrą teisės aktų nustatyta tvarka priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Kitoje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos nariai

Marina Adomaitė

Evaldas Ambrozaitis